

Το ψεύδος και τα αποτελέσματά του/Μάκης Τσίτας, Έρχεται ο γίγαντας - Παρουσίαση από την Λίλια Τσούβα

📖 Κριτική - Παρουσίαση © Σάββατο, 18 Ιουνίου 2022 🗨️ 0 Σχόλια

Σε μια εποχή που τα παιδιά βομβαρδίζονται από βίαιους χαρακτήρες στις οθόνες των τηλεοράσεων, που τη θέση της Σταχτοπούτας ή της Ωραίας Κοιμημένης καλύπτουν γυναικείες φιγούρες καταναλωτικές και ματαιόδοξες, ο Μάκης Τσίτας γράφει ένα βιβλίο με επίκαιρο μήνυμα. Το *Έρχεται ο γίγαντας* (Μεταίχμιο 2022) είναι ένα αλληγορικό παραμύθι, μια δεκάλεπτη καληνύχτα για μικρά παιδιά και νέους γονείς, ένα νανούρισμα του παιδιού πριν τον ύπνο.

Το βιβλίο πραγματεύεται το ζήτημα της παραπληροφόρησης και της ομαδικής πλάνης. Όλη η πόλη τρέμει από μια είδηση που διαδίδεται από αόριστες πηγές. Σε έναν μήνα θα φτάσει ο Αγκουγκαράν, ο τεραστίου μεγέθους καταστροφικός γίγαντας των Τριών Θαλασσών. Όλοι τον έτρεμαν σε Βορρά και Νότο, Ανατολή και Δύση. Η συμπεριφορά της πόλης εξαιτίας του γίγαντα αλλάζει. Οδηγείται σε ένα είδος ομαδικής ιδεοληψίας. Οι επιτήδειοι κερδοσκοπούν, η λογική κρίση πεθαίνει, οι κάτοικοι λειτουργούν με το ένστικτο της επιβίωσης.

Έχουμε οι περισσότεροι παρατηρήσει ότι αρκεί μία είδηση, ακόμη και παράλογη, να δημοσιευθεί ή να μεταδοθεί, για να την αποδεχθεί αβασάνιστα ένα μεγάλο μέρος της κοινής γνώμης. Αφού λέγεται, έτσι θα είναι. Απρόσωπο το «λέγεται». Όμως αρκεί για να γίνει αποδεκτή και να αναπαραχθεί από τη μεγάλη πλειοψηφία.

Η ψευδολογία πουλάει. Ψεύδη του συμφέροντος, ψεύδη της άμυνας, ψεύδη της κακότητας. Αναστατώνουν σπίτια, σπέρνουν εχθρότητες, σπιλώνουν προσωπικότητες. Δολοφονούν, κακουργούν, προκαλούν εγκλήματα, γενοκτονίες. Οι φαντασιοκόποι μεγαλουργούν. *Να λέτε ψέματα, πολλά ψέματα, πάρα πολλά ψέματα. Στο τέλος κάτι θα μείνει.* Αυτό το σόφισμα είχε επινοήσει ο Υπουργός Προπαγάνδας του Χίτλερ, Γιόζεφ Γκέμπελς. *Η προπαγάνδα είναι σαν την τέχνη, έλεγε. Δεν χρειάζεται να σέβεσαι την αλήθεια.*

Συκοφαντία, ψιθυρολογία, αόριστη φημολογία, ανεξακρίβωτη πληροφορία, στρέβλωση, παραποίηση. Πολύμορφο το ψέμα. Τα fake news είναι μια διαχρονική και σύγχρονη πληγή που απειλεί τη δημοκρατία. Όπλο των κακεντρεχών και των λαϊκιστών. Πίσω από το ψεύδος κρύβεται το προσωπικό όφελος, ο φθόνος, η ζήλεια, η ιδιοτέλεια, η ματαιοδοξία. Είναι λαμπροί αφηγητές οι ψευδολόγοι. Διαδίδουν τα μηνύματά τους χωρίς να διστάζουν. Με το στόμα, μέσω κοινωνικών δικτύων, ιστοσελίδων, μεγάλων ειδησεογραφικών πρακτορείων. (Το cory-paste μεσουρανή).

Η μάζα τα αποδέχεται. Ακόμη και όταν αναγνωρίζει το άτοπο της είδησης, την ασπάζεται λόγω του φόβου της να διαφοροποιηθεί (ένστικτο της αγέλης). Εξάλλου ο χρόνος για έλεγχο της πληροφορίας είναι μηδαμινός στους καιρούς μας. Η παιδεία λόγω των έτοιμων μηνυμάτων της εικόνας, αλλά και της απομάκρυνσης από το βιβλίο, είναι φτωχή, ενώ οι μέθοδοι των ψευδολόγων δοκιμασμένες και αποτελεσματικές (επανάληψη, επώνυμα πρόσωπα, άρτια οπτικοακουστικά μηνύματα, κ. ά).

Ο Μάκης Τσίτας στο βιβλίο *Έρχεται ο γίγαντας* τονίζει τη συμβολή των ΜΜΕ στη διασπορά του φόβου και της μαζικής απελπισίας. Συνδέει το ζήτημα με την κοινωνική αποξένωση, την κατανάλωση των αγαθών, τα οικονομικά συμφέροντα μεγαλοεπιχειρηματιών, την αγορά όπλων. Τα παιδιά αντιλαμβάνονται τη δύναμη της υποβολής και της πλάνης το υφαντό που πλέκεται γύρω από τη διασπορά υποβολιμαίων ειδήσεων.

Η ιστορία του Μάκη Τσίτα στο βιβλίο *Έρχεται ο γίγαντας* κρύβει μέσα της το μοτίβο του *Δαβίδ και του Γολιάθ*, την πάλη του καλού με το κακό. Ο μύθος εκτυλίσσεται ομαλά και με σασπένς. Οι διάλογοι, οι ερωτήσεις, οι επαναλήψεις στη λεκτική εκφορά, οι αντιθέσεις, ο ρυθμός, εμπλέκουν συναισθηματικά το παιδί. Η πλοκή ξυπνά την περιέργεια και το ενδιαφέρον, κυρίως όμως την έκπληξη, που είναι το αντίθετο της προσδοκίας, αλλά σημαντική για την αποδόμηση και τη γελοιοποίηση του φόβου. Η εικονογράφηση του Νικόλα Χατζησταμούλου είναι άρτια. Συνεπικουρεί στην κειμενική περιγραφή, ενώ η κάθαρση ανακουφίζει.

Το παραμύθι ανήκει στην παρηγορητική αφήγηση. Εμπερικλείει το μαγικό και το υπερφυσικό, το παράδοξο και το απρόσμενο. Με το αισιόδοξο τέλος του οδηγεί στην κάθαρση. Το βιβλίο του Μάκη Τσίτα *Έρχεται ο γίγαντας*, γραμμένο με φαντασία, συμβάλλει στην ωρίμανση των παιδιών. Οι πολλαπλοί και αλληλοσυγκρουόμενοι ρόλοι των σημερινών γονέων, οι πολλές εξωσχολικές δραστηριότητες των ίδιων των παιδιών, η τηλεόραση, ο υπολογιστής, στερούν από την οικογένεια συχνά τον διάλογο και την ουσιαστική ψυχαγωγία. Το βιβλίο του Μάκη Τσίτα *Έρχεται ο γίγαντας*, με την αποκαλυπτική και επίκαιρη θεματολογία, έρχεται τη στιγμή που οι οθόνες διασπείρουν φόβους, κακότητα και βία, ευνοώντας τη δημιουργία ανθρωποειδών χωρίς κρίση και βούληση.

Το παραμύθι, γραμμένο με τον κώδικα οπτικής αναγνώρισης QR code, δίνει τη δυνατότητα στα παιδιά να ακούσουν από τον ίδιο τον συγγραφέα την αφήγηση. Το μόνο που πρέπει να κάνουν οι γονείς είναι να σκανάρουν με το smartphone ή το tablet τους τον κωδικό που βρίσκουν στο εσώφυλλο. Το πρόγραμμα QR code reader το κατεβάζουν δωρεάν.